

Ny Bokin'i Daniela - Laharana Efatra amby Efapolo

Fampiharihariana ireo Fototra Very: Ny Fahamarinana Ara-paminanian'i William Miller sy ny Andro Farany ao amin'ny Advantisma

Jeff Pippenger
2024-01-08

Ny fahamarinana fototra napetrak'i William Miller dia nafenina nandritra ny taranaka efatra tao amin'ny Advantisma. Ny famerenana amin'ny laoniny ireo fahamarinana fototra ireo dia aseho ao amin'ny nofiny faharoa, ary averimberina aseho ao amin'ny Baiboly sy ny Fanahin'ny Faminaniana ho asa tokony hotanterahin'ny vahoakan'Andriamanitra amin'ny andro farany. Ny nofin'i Miller dia manambara fa rehefa mamerina amin'ny laoniny ny firavaka ilay lehilahy nitondra borosy hanalana vovoka, dia hamirapiratra avo folo heny mihoatra noho ny masoandro izany.

Ny rafitra napetrak'i Miller dia nifototra tamin'ny fanekena ireo hery roa mpandringana, dia ny fanompoan-tsampy arahina ny fahefana papaly; ary ny fijoroana vavolombelon'ny apostoly Paoly ao amin'ny toko faharoa amin'ny Tesaloniana no nanome an'i Miller ny vatofantsika ho an'izany rafiny izany. Ao no amantaràn'i Paoly fa i Roma mpanompo sampy no nanelingelina ny fison-drotan'ny fahefana papaly ho amin'ny fitondrana, mandra-panaisotra an'i Roma mpanompo sampy. Ao amin'ny 2 Tesaloniana koa, Paoly dia nanome ny vatofantsika ho an'ny rafitra iorenan'ny Future for America, rehefa nofaritan'i Paoly fa ilay “lehilahin'ny ota” ao amin'io toko io dia aseho koa ho ilay mpanjaka izay nanandratra ny tenany, ao amin'ny Daniela toko fahiraika ambin'ny folo, andininy faha-enina amby telopolo.

Ilaina indrindra ny mahita fa ny fitomboan'ny fahalalana tao anatin'ny fihetsiky ny anjely voalohany sy fahatelo dia nifandray mivantana tamin'ny fijoroana vavolombelon'i Paoly ao amin'ny toko faharoa amin'ny Tesaloniana. Tamin'ny fotoan'ny farany tamin'ny 1798, ary koa tamin'ny 1989, dia nosokafana ny bokin'i Daniela, ka nanomboka tamin'izany ny fizahan-toetra misy dingana telo. Ny fizahan-toetra dia mamokatra mandrakariva sokajin'olona roa mpivavaka ao amin'ny tantara izay isokafan'ny bokin'i Daniela. Ilaina indrindra ny mahita ny soratr'i Paoly mifandray amin'ny fitomboan'ny fahalalana amin'ny fotoan'ny farany, satria ao amin'io toko io indrindra no ampitandreman'i Paoly fa ireo izay tsy mandray ny “fitiavana ny fahamarinana” dia handray fahadisoam-panantenana mahery avy amin'Andriamanitra. Izany fahadisoam-panantenana mahery izany no ampitondraina amin'ny ratsy fanahy ao amin'ny Daniela toko faha-roambinifolo, izay mandà ny fitomboan'ny fahalalana. Ao amin'ireo tantara roa ireo, ny fahadisoam-panantenana mahery dia manondro mivantana indrindra ny Advantisma.

“Iray izay mahita izay miafina ao ambanin'ny ety ivelany, izay mamaky ny fon'ny olona rehetra, dia milaza ny amin'ireo izay nanana fahazavana lehibe hoe: ‘Tsy ory sy tsy talanjona izy noho ny toe-pitondrany ara-pitondrantena sy ara-panahy.’ Eny, nifidy ny lalany ihany izy,

ary ny fanahiny no mifaly amin'ny zava-betaveta ataony. Izaho kosa dia hifidy ny fitaka mahazo azy, ary hampihatra aminy izay atahorany; satria raha niantso Aho, tsy nisy namaly; raha niteny Aho, dia tsy nihaino izy; fa nanao izay ratsy teo imasonao izy, ary nifidy izay tsy sitrako.” “Andriamanitra hampandeha fitaka mahery ho aminy, mba hinoany ny lainga,” satria “tsy nandray ny fitiavana ny fahamarinana izy mba hovanjena,” “fa nankasitrahany ny tsy fahamarinana.” Isaia 66:3, 4; 2 Tesaloniana 2:11, 10, 12.

Nanontany ilay Mpampianatra avy any an-danitra hoe: “Inona no fitaka mahery kokoa afaka mamitaka ny saina noho ny fihamboana fa manorina eo ambonin'ny fanorenana marina ianareo ary ankasitrahana Andriamanitra ny asanareo, kanefa raha ny tena izy dia zavatra maro no tanterahinareo araka ny politikam-piainana araka izao tontolo izao ka manota amin'i Jehovah ianareo? Indrisy, fitaka lehibe izany, famitahan-javatra mahasarika, izay mahazo ny sain'ny olona rehefa ireo izay efa nahalala ny fahamarinana indray mandeha dia mandiso ny endriky ny toe-panahy araka an'Andriamanitra ho toy ny fanahiny sy ny heriny; rehefa mihevitra izy fa manan-karena sy mitombo fananana ary tsy misy zavatra ilainy, kanefa raha ny marina dia mila ny zavatra rehetra izy.”

“Tsy niova Andriamanitra manoloana ireo mpanompony mahatoky izay mitandrina ny fitafiany ho tsy misy pentina. Kanefa maro no miantso hoe: ‘Fiadanana sy filaminana,’ raha faharavana tampoka kosa no mananontanona azy. Raha tsy misy fibebahana lalina, raha tsy manetry ny fony amin'ny fiaiken-keloka ny olona ka mandray ny fahamarinana tahaka ny maha-ao amin'i Jesosy azy, dia tsy hiditra any an-danitra mihitsy izy. Rehefa tonga ny fanadiovana eo amin'ny laharantsika, dia tsy hitoetra tsy miraharaha intsony isika, na hirehareha ho manan-karena sy nitombo fananana, ka tsy manan-java-mahory na inona na inona.”

“Iza no afaka milaza marina hoe: ‘Ny volamena anananay dia voasedra tamin'ny afo; ny fitafianay dia tsy voaloton'izao tontolo izao?’ Hitako ny Mpampianatra anay nanondro ireo fitafian'ilay antsoina hoe fahamarinana. Rehefa nesoriny ireny, dia nasehony miharihary ny fahalotoana izay tao ambaniny. Dia hoy Izy tamiko: ‘Tsy hitanao va fa nandrakotra tamim-pihatsarambelatsihy ny fahalotoany sy ny fahalovan'ny toetrany izy? “Akory ity tanàna mahatoky no tonga vehivavy janga!” Ny tranon'ny Raiko dia natao trano fivarotana, toerana izay efa nialan'ny fanatrehan'Andriamanitra sy ny voninahiny! Noho izany antony izany no misy fahalemena, ary tsy ampy hery izy ireo.” Testimonies, boky faha-8, 249, 250.

Ny Advantisma dia “ilay tanàna mahatoky” fony izy nanambara ny Antsoantso Amin'ny Misasakalina tamin'ny 1844. Tamin'ny 1863 dia nanomboka ny dingan'ny fandavana ny “fanorenana” izay natsangana tamin'ny alalan'ny asa fanompoan'i William Miller izy. Rehefa nanomboka nanilika ireo fahamarinana fototra izy ireo, ka noho izany dia nandrakotra azy tamin'ny vatosoa sy vola sandoka, dia nanorina fanorenana vaovao izy ireo. Ireo izay nanomboka izany asa izany, nanatanteraka azy, ary mbola manohy izany, dia asehon'ny asa soratry ny Fanahin'ny Faminaniana ho “ireo izay nanana fahazavana lehibe.”

Ilay “fahazavana lehibe” izay efa nananany taloha dia naseho tao amin'ny nofin'i Miller ho toy ny vatosoa tao anatin'ilay vata firavaka, izay napetrak'i Miller teo ambonin'ny latabatra iray teo

afovoan'ny efitranony, ka namirapiratra mihoatra noho ny “masoandro.” Ao amin'ilay andalan-teny vao notanisaina, i Sister White dia manondro “ireo izay efa nanana fahazavana lehibe,” nefa “efa nifidy ny lalany ihany.”

Nifidy lalana vaovao izy ireo tamin'ny 1863. Hoy izy: “Famitahan-tsaina mahafinaritra izany, izay mibahana ny sain'ny olona rehefa ireo lehilahy izay efa nahalala ny fahamarinana taloha no mandiso ny endriky ny toe-panahy araka an'Andriamanitra ho amin'ny fanahy sy ny heriny; rehefa heveriny fa manan-karena sy nitombo fananana ary tsy manan-java-mahory izy, kanefa raha ny marina dia mila ny zavatra rehetra izy.”

Izy no manondro ny toe-piainan'i Laodikia, izay nofaritan'izy sy ny vadiny fa niseho tamin'ny taona 1856. Notsapaina nandritra ny fito taona izy ireo taorian'izany, nefa tsy nahazaka ny fitsapana tamin'ny 1863, ka nanomboka nanangana ilay fanorenana sandoka izay mitondra ny fitaka mahery vaika resahin'ny hafatra fampitandreman'i Paoly ao amin'ny Tesaloniana. Ny fampitandreman'i Paoly ao amin'ny Tesaloniana dia vatofantsika ho an'ilay hetsika na eo am-piandohana na eo am-pamaranana ny Advantisma, ary mifanaraka tanteraka amin'ny nofin'i Miller, izay miresaka ny fiandohana sy ny fiasaran'ny Advantisma samy izy. Ny nofiny dia manondro fa rehefa vita ny asa famerenana amin'ny laoniny ireo vatosoa voalohan'ny fahamarinana, dia hamirapiratra avo folo heny mihoatra noho ny tamin'izy ireo namirapiratra voalohany tamin'ny Antso Mamatonalina teo am-piandohan'ny Advantisma ireo fahamarinana ireo. Ahoana no maha-mamirapiratra kokoa ankehitriny ny fahatakarana'i Miller noho ny tamin'ny voalohany nahafantarany ny fahamarinana?

Misy fahamarinana maromaro aseho eo amin'ireo tabilao masina roa ao amin'ny Habakoka toko faharoa. Ireo fahamarinana ireo dia naseho tao amin'ny nofin'i Miller ho toy ny vatosoa izay haverina amin'ny laoniny amin'ny farany amin'ny andro, alohan'ny Antso amin'ny Misasakalina. Ireo vatosoa sandoka izayentina mivoaka eo am-baravarankely ao amin'ny nofin'i Miller dia maneho ny fampianaran-diso izay nampidirina tao amin'ny Advantisma mba hananganana fanorenana sandoka, ary koa mba hanafenana ny tena fanorenana; nefa izy ireo koa dia maneho ireo izay mandà ny hamela ireo fampianaran-diso izay mandrafitra ilay fanorenana sandoka. “Ny isan'andro” no vatofantsika ho an'ny rafitry ny fahamarinana an'i William Miller izay nanorina ilay fanorenana tany am-boalohany, ary amin'ny farany amin'ny andro dia “ny isan'andro” no tandindon'ny tsy fanompoan-tsampy ihany, araka ny namaritan'i Miller azy tsara, fa koa tandindon'ny fikomiana izay niteraka ilay fanorenana sandoka.

Ny Baiboly, ny Fanahin'ny Faminaniana ary ny tantara dia samy manambara fa ny antson'ny ora fitsarana nanomboka tamin'ny 1798 ka hatramin'ny 1844 dia ny fanambaràna ilay hafatra hitan'i William Miller sy nentiny teo anatrehan'ny olona. Izany no iantsoana izany hoe hetsika Millerita. Araka ny lojika, ny handà izany hetsika izany dia ny handà ny fahazavana izay nipoitra tamin'ny 1798, izay nofaritan'i Daniela ho fitomboan'ny fahalalana.

Isaia dia miresaka ny amin'ny mamooan'i Efraima, ary amantarany ireo mamoo ireo ho ireo lehilahy mpaniratsira izay manapaka ny vahoakan'i Jerosalema. Isaia dia manambara fa tsy mamoo amin'ny divay ara-bakiteny izy ireo, fa mamoo amin'ny divay ara-panahy. Ny divay ara-panahy ao amin'ny

Baiboly dia na fampianarana marina na fampianarana diso, araka ny hevitra entin'ny tontolon-kevitra. Ny mamoa'n'i Efraïma dia mamo amin'ny fampianarana diso, dia ny divain'i Babylona, araka ny asehon'ily vehivavy janga avy any Tyro ao amin'ny toko fahafito ambin'ny folo ao amin'ny Apokalypsy sy i Belsazara tamin'ny alin'ny fanasany farany.

I Isaïa dia nanambara ny vokatry ny fahamamoana ara-panahy izay manjo ireo lehilahy mpaniratsira izay manjaka amin'ny vahoakan'i Jerosalema.

Mijan'ona, ka gaga; miantsoa mafy, eny, mitaraina: mamo izy, nefa tsy tamin'ny divay; mihivingivinana izy, nefa tsy tamin'ny toaka mahery. Fa Jehovah efa nandatsaka taminareo ny fanahin'ny torimasolalina sy nanakimpy ny masonareo; ny mpaminany sy ny mpanapaka anareo, dia ny mpahita, no nosaronany. Ary ny fahitana rehetra dia tonga aminareo tahaka ny tenin'ny boky voaisy toambo-kase, izay atolotry ny olona anankiray mahay mamaky ka anaovana hoe: Vakio ange ity, masina ianao; fa hoy izy: Tsy azoko vakina, satria voaisy toambo-kase izany. Ary atolotra kosa ilay boky amin'izay tsy mahay mamaky ka anaovana hoe: Vakio ange ity, masina ianao; fa hoy izy: Tsy mahay mamaky aho. Koa hoy Jehovah: Satria ity firenena ity manatona Ahy amin'ny vavany ary manaja Ahy amin'ny molony, nefa mampanalavitra ny fony Ahy lavitra, ary ny fahatahorany Ahy dia didin'olona efa nianarany ihany; dia, indro, Izaho mbola hanao asa mahagaga amin'ity firenena ity, dia asa mahagaga sy fahagagana; fa ho levona ny fahendren'ny olony hendry, ary hafenina ny fahalalan'ny olony malina. Lozan'izay mikatsaka lalina hanafina ny fisainany amin'i Jehovah, ka ao amin'ny maizina no anaovany ny asany, ary hoy izy: Iza no mahita antsika? ary iza no mahalala antsika? Endrey ny famadihanareo ny zavatra! Moa hatao tahaka ny tanimanga eny an-tanan'ny mpanefy vilany va izany? Fa moa ny asa hilaza amin'izay nanao azy hoe: Tsy izy no nanao ahy? na ny zavatra voaforona hilaza amin'izay namorona azy hoe: Tsy nanam-pahalalana izy? Isaïa 29:9–16.

Nanonona ireo andininy ireo i Ranabavy White, ary avy eo dia manampy hoe:

“Hahatanteraka avokoa ny teny rehetra amin'izao. Misy ireo izay tsy manetry ny fony eo anatrehan'Andriamanitra, ary tsy handeha amin'ny fahitsiana. Afeniny ny tena fikasan'ny fony, ary mitoetra ao amin'ny firaisana amin'ily anjely lavo izay tia sy manao lainga. Apetraky ny fahavalo amin'ireo lehilahy azony ampiasaina mba hamitahana ireo izay mbola ao anatin'ny haizina ampahany ny fanahiny. Ny sasany dia mihalalina ao anatin'ny haizina manjaka, ary manilika ny fahamarinana mba handray ny fahadisoana. Tonga ilay andro nasehon'ny faminaniana. Tsy takatra i Jesosy Kristy. I Jesosy Kristy, aminy, dia angano. Amin'izao dingana eo amin'ny tantaran'ny tany izao, maro no manao tahaka ny olona mamo. ‘Mijan'ona ianareo, ka gaga; miantsoa mafy, eny, miantsoa; mamo izy, nefa tsy amin'ny divay; miriorio izy, nefa tsy amin'ny toaka. Fa Jehovah efa nandrarako taminareo ny fanahin'ny torimasolalina, ary efa nanakimpy ny masonareo Izy. Ny mpaminany sy ny mpanapaka anareo, dia ny mpahita, no efa nosaronany.’ Misy hamamoana ara-panahy manarona ny maro izay mihevitra fa izy no olona hasandratra. Ny finoany ara-pivavahana dia tahaka izay aseho ao amin'ity Soratra Masina ity indrindra. Eo ambany heriny, tsy mahazo mandeha mahitsy izy. Manao lalan-dratsy sy mivilana izy amin'ny fizotry ny asany. Indraindray ny iray, avy eo ny iray hafa, dia miriorio etsy sy eroa. Hitan'ny Tompo amin'ny fangorahana lehibe izy ireo. Tsy

fantany ny lalan'ny fahamarinana. Mpiketrika araka ny siansa izy ireo, ary ireo izay afaka sy tokony ho nanampy noho ny fahazavana ara-panahy mazava nananany, dia voafitaka ihany koa, ka manohana asa ratsy.

“Ny fivoaran'ireo andro farany ireo dia tsy ho ela dia hiseho amin'ny fomba mazava sy hentitra. Rehefa haharihary fa ireo fitaka ara-panahy ireo dia tena izay izy marina tokoa,—dia ny asam-piafenan'ny fanahy ratsy,—ireo izay nandray anjara taminy dia ho tonga tahaka ny olona very saina.

“Koa hoy ny Tompo: Satria ity firenena ity manatona Ahy amin'ny vavany, ary manome voninahitra Ahy amin'ny molony, nefa nanalavitra ny fony hiala amiko, ary ny fahatahorany Ahy dia didin'olombelona nampianarina azy ihany, koa, indro, Izaho mbola hanao asa mahagaga amin'ity firenena ity, dia asa mahagaga sy fahagagana; fa ho levona ny fahendren'ny olony hendry, ary ho takona ny fahalalan'ny olony mahira-tsaina. Lozan'izay mikatsaka lalina hanafina ny fisainany amin'i Jehovah, ka ny asany atao ao amin'ny maizina, ary hoy izy: Iza no mahita antsika? ary iza no mahalala antsika? Ny famadihanareo ny zavatra ho mivadika tanteraka dia hatao ho toy ny tanimanga eo an-tanan'ny mpanefy vilany va? Fa moa ny asa va hiteny amin'izay nanao azy hoe: Tsy izy no nanao ahy? na ny zavatra voaforona va hiteny amin'izay namorona azy hoe: Tsy nanana fahalalana izy?”

“Aseho tamiko fa eo amin'ny fanandramantsika no efa nihaonantsika sy mbola ihaonantsika amin'izao toe-javatra izao indrindra. Olona izay nanana fahazavana lehibe sy tombontsoa mahagaga no nandray ny tenin'ireo mpitarika izay mihevitra ny tenany ho hendry, izay notolorana fitia sy notahian'ny Tompo be dia be, nefa efa nanaisotra ny tenany tsy ho eo an-tanan'Andriamanitra ka nametraka ny tenany ho amin'ny laharan'ny fahavalo. Ho safotry ny hevi-diso manintona ny izao tontolo izao. Saina olombelona iray, rehefa manaiky ireny hevi-diso ireny, dia hiasa amin'ny sain'olombelona hafa, izay efa namadika ny porofo sarobidin'ny fahamarinan'Andriamanitra ho lainga. Ho voafitaky ny anjely lavo ireo olona ireo, nefa tokony ho nijoro toy ny mpiambina mahatoky izy, niambina ny fanahy, tahaka ireo izay tsy maintsy hampamoahina. Efa napetrany ny fiadiany tamin'ny adiny, ary nihaino fanahy mamitaka izy. Ataony tsy manan-kery ny saina atolotr'Andriamanitra, ary ilaviny ny fampitandreman'ny sy ny fananarany; ary marina tokoa fa eo anilan'i Satana izy, mihaino fanahy mamitaka sy fampianaran'ny demonia.”

“Ny fahamamoana ara-panahy dia efa manjaka amin'ny olona izay tsy tokony hivezivezy mihozongozona tahaka ny lehilahy voataonan'ny zava-pisotro mahery. Ny heloka sy ny tsy fanarahan-dalàna, ny hosoka, ny fitaka, ary ny fifampiraharahana tsy ara-drariny no mameno izao tontolo izao, mifanaraka amin'ny fampianaran'ilay mpitarika izay nikomy tany amin'ny kianjan'ny lanitra.

“Hiverina indray ny tantara. Azoko faritana izay hitranga ato ho ato, nefa mbola tsy tonga ny fotoana. Hiseho ny endriky ny maty, amin'ny alalan'ny hafetsen'i Satana, ary maro no hifandray amin'ilay tia sy manao lainga. Mampitandrina ny olontsika aho fa eo anivontsika mihitsy dia hisy ny sasany hiala amin'ny finoana ka hihaino fanahin'ny famitahana sy fampianaran'ny demonia, ary amin'ny alalan'ireny no hanaratsiana ny fahamarinana.” Battle Creek Letters, 123–125.

Ny mpaminany rehetra, anisan'izany i Isaia sy Rahavavy White, dia manondro ny andro farany. Amin'ireo andro ireo dia “eo amin'ny ilan'i Satana mihitsy, ka mihaino fanahy mamitaka sy fampianaran'ny demonia” ireo mpitarika ao amin'ny Advantisma. Rahavavy White dia mametraka faminaniana rehefa milaza hoe: “Rehefa aseho ho izay tena izy ireo fitaka ara-panahy ireo,—dia ny fiasana miafin'ny fanahy ratsy,—ireo izay nandray anjara tao aminy dia ho tahaka ny olona very saina.” Ny fitarihana ao amin'ny Advantisma dia ho tahaka ny olona very saina, amin'ilay fotoana eo amin'ny tantaran'ny andro farany izay haseho fa “ny fiasana miafin'ny fanahy ratsy” ny fahamamoany.

Misy fanokafana ny asan'ireo lehilahy mpaniratsira izay mifehy ny vahoaka any Jerosalema amin'ny andro farany. Izany fanokafana izany dia naseho tamin'ny nofin'i Miller, rehefa nivavaka i Miller ary avy eo dia nisy varavarana nisokatra. Mitranga izany mialoha indrindra ny nanakatonany ny masonry vetivety, ka manamarika ny farany indrindra amin'ny fizotry ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra amby efa-polo arivo. Ny fisokafan'ny varavarana dia manondro fiovan'ny fitantanam-potoana masina, ary eo amin'izany fotoana izany ny hetsika Laodiseana an'ilay anjely fahatelo dia miova ho amin'ny hetsika Filadelfiana an'ilay anjely fahatelo.

Ao amin'ilay andalan-teny ao amin'i Isaia, dia misy famintinana ny asa ratsin'ireo mamo ao Efraima, izay olona “tokony ho nitsangana ho mpiambina mahatoky.” Aseho toy izao izany famintinana izany: “Hita tokoa va fa hatao tahaka ny tanimanga eny an-tanan'ny mpanefy vilany ny famadihanareo ny zavatra? Fa ny asa va hilaza amin'izay nanao azy hoe: Tsy nanao ahy izy? Na ny zavatra voaforona va hilaza amin'izay namorona azy hoe: Tsy nanan-tsaina izy?”

Ny famantarana nataon'i Miller ny amin'“ilay isan'andro,” na ho fivavahan'ny fanompoan-tsampy izany na ho Roma jentilisa, dia tandindon'i Satana amin'ny farany; fa samy aseho amin'ny alalan'ilay dragona i Satana sy i Roma jentilisa.

“Koa raha ny dragona, amin'ny heviny voalohany indrindra, no maneho an'i Satana, dia amin'ny heviny faharoa kosa izy dia tandindon'i Roma jentilisa.” Ilay Ady Lehibe, 439.

Raha miresaka ny amin'ireo lehilahy izay mitondra an'i Jerosalema amin'ny andro farany, dia izao no ambaran'i Rahavavy White: “Ny sasany dia mihalatsaka ho feno ny haizina izay manjaka, ka manilika ny fahamarinana mba handraisana ny fahadisoana. Tonga ny andro izay notondroin'ny faminaniana. Tsy fantatra i Jesosy Kristy. I Jesosy Kristy dia angano aminy.” Tamin'ny taona 1901, dia nisy mpitarika iray tao amin'ny Advantisma avy any Alemaina nanomboka nampiditra ny fomba fijery dison'ny Protestanta nihemotra momba “ny isan'andro” ao amin'ny bokin'i Daniela. Izany fomba fijery izany dia milaza fa “ny isan'andro” dia maneho ny asan'i Kristy ao amin'ny fitoerana masina, na fiovaovana sasantsasany amin'izany hevitra izany. Lazainy hoe fiovaovana sasantsasany izany, satria nisy fanamafisana samihafa napetraka tamin'izany lainga izany nandritra ny tantara izay nanaraka taorian'ny 1901, nefa ireny fomba fijery diso ireny dia mampiseho hatrany ny fehin-kevitra fa “ny isan'andro” dia maneho karazana asa iray ataon'i Kristy.

Ilay vatosoa, dia ny foto-pampianarana momba ny “isan’andro,” izay nofaritan’i Miller ho tandindon’i Satana, ao amin’ny Advantisma amin’ny andro farany kosa dia tandindon’i Kristy. Rehefa nampidirina tamin’ny 1901 izany, dia vitsy dia vitsy no nanaiky ny hevitra fa ny “isan’andro” dia tandindon’i Kristy, fa tsy tandindon’i Satana; kanefa nony tonga tamin’ny taompolo 1930 dia nolavina ilay vatosoa’ny foto-pampianarana momba ny “isan’andro,” izay nofongarin’i Miller avy tao amin’ny lalan-drahan’ny fahamarinana hita ao amin’ny 2 Tesaloniana, toko faharoa, tahaka ny nandavana ny “impito” ao amin’ny Levitikosy enina amby roapolo tamin’ny 1863. Tao ho ao, tamin’ny tantara nanomboka tamin’ny 1863 ka hatramin’ny taompolo 1930, dia efa niova mpitarika ny Advantisma, nefa tsy nahatsapa izany.

“Ry rahalahy, hitako ny loza mananontanona anareo, ary averiko indray ny fanontaniako hoe: Ianareo izay diso, moa mba manao ezaka hanitsiana ny tsy mety va? Mety ho tafintohina eny an-dalana ny fanahy sasany, ka mandeha ao amin’ny maizina, satria tsy nataonareo mahitsy ny lalan-tongotrareo. Raha mitana toerana iandraiketana fitokisana ianareo, dia vao mainka aho miangavy mafy anareo, noho ny amin’ny fanahinareo manokana sy noho ny amin’ireo izay mihevitra anareo ho mpitari-dalana, mibebaha eo anatrehan’Andriamanitra noho ny fahadisoana rehetra natao, ary ekeo ny fahadisoanareo.”

“Raha manaram-po amin’ny hamafisan’ny fo ianareo, ka noho ny fireharehana sy ny fiheveran-tena ho marina dia tsy miaiky ny fahadisoanareo, dia havela ho eo ambanin’ny fakam-panahin’i Satana ianareo. Raha, rehefa asehon’ny Tompo aminareo ny fahadisoanareo, dia tsy mibebaka na miaiky ianareo, ny fitantanany no hampandalo anareo amin’izany lalana izany hatrany hatrany. Havela hanao fahadisoana mitovy toetra amin’izany ianareo, mbola hitohy tsy hanana fahendrena, ary hantsoinareo hoe fahamarinana ny ota, ary hoe ota ny fahamarinana. Ny hamaroan’ny fitaka izay hanjaka amin’izao andro farany izao dia hanodidina anareo, ary hanova mpitarika ianareo, nefa tsy ho fantatrareo akory fa efa nanao izany ianareo.” Review and Herald, 16 Desambra 1890.

Ny mpanebaka izay manjaka amin’ny vahoakan’i Jerosalema, izay lehilahy “eo amin’ny toerana ianteherana,” dia “hiantso ny ota ho fahamarinana ary ny fahamarinana ho ota,” ary “Mihodina ambony ambany tokoa ianareo! Moa hatao tahaka ny tanimanga eo an-tanan’ny mpanefy vilany va ianareo? Fa moa ny zavatra natao hanao amin’izay nanao azy hoe: Tsy izy no nanao ahy? ary ny zavatra voaforona hanao amin’izay namorona azy hoe: Tsy nanana fahalalana izy?” Ao amin’ilay fikomiana mandroso nandritra ny taranaka efatra nisesy tamin’ny Advantisma, ireo izay eo amin’ny toerana ianteherana dia manova mpitarika, nefa tsy mahalala izany. Tsy mahalala izany izy, satria nolaviny tsikelikely sy tsy tapaka ny porofon’ny fahadisoany. Ao anatin’izany fikomiana mandroso izany dia “ho levona ny fahendren’ny olony hendry, ary hiafina ny fahalalan’ny olony malina.”

Havadik’izy ireo ambony ambany ny zavatra, ka hantsoiny hoe fahamarinana ny ota, ary ny fahamarinana hataony hoe ota. Ny tandindon’ity fikomiana ity dia ny fotopampianarana momba ny “ny isan’andro,” izay ho an’i Miller dia tandindon’i Satana, nefa izay fantatry ny Advantisma ankehitriny ho tandindon’i Kristy. Izay fahiny no vatofantsika nampiorina ny rafitry ny fampiharana ara-paminanian’i William Miller, dia tonga ankehitriny ho tandindon’ny

fahamamoan'ireo lehilahy mpaniratsira izay manjaka amin'ny vahoakan'i Jerosalema. Ny tandindona mifamatotra amin'ny “ny isan'andro,” ao amin'ny bokin'i Daniela, dia namirapiratra toy ny masoandro rehefa fantatra tao anatin'ny vatam-patin'i Miller tany am-piandohan'ny Advantisma; fa amin'ny andro farany dia mamirapiratra avo folo heny kokoa izany fahamarinana izany, fa ny isa folo dia tandindon'ny fizahan-toetra, ary ho an'ny Isiraely fahiny ny fizahan-toetra fahafolo no fizahan-toetra farany.

Ny Fariseo maoderina dia “nanondro” “ny asan'i Kristy” “ho amin'ny hery satanika,” ka namaritra ny fanompoan-tsampy ho “ny hery masin'Andriamanitra.”

“Ny Fariseo dia nanota tamin'ny Fanahy Masina. Ny talentany amin'ny fitenenana dia nampiasainy hanaratsiana ny Mpanavotra izao tontolo izao, ary ny anjely mpanoratra dia nanoratra ny teniny tao amin'ny bokin'ny lanitra. Nampiandraiketiny tamin'ny herin'i Satana ny hery masin'Andriamanitra, izay naseho tamin'ny asan'i Kristy. Tsy azony nolavina ireo asany mahagaga, na nohazavaina ho avy amin'ny antony voajanahary izany, ka hoy izy ireo: ‘Asan'ny devoly izany.’ Tamin'ny tsi-finoana dia niresaka ny amin'ny Zanak'Andriamanitra toy ny olombelona fotsiny izy ireo. Ny asa fanasitranana natao teo anoloany, asa izay tsy mbola nataon'olona na hain'olona hatao, dia fanehoana ny herin'Andriamanitra; nefa niampanga an'i Kristy ho miray tetika amin'ny helo izy ireo. Mafy hatoka, mivadi-po, fo vy, dia tapa-kevitra ny hanakimpy ny masony amin'ny porofo rehetra izy ireo, ka toy izany no nanaovany ny ota tsy azo avela.” Manuscript Releases, boky faha-4, 360.

Ao amin'ny lahatsoratra manaraka no hanohizantsika ny fandinihana ny fitomboan'ny fahalalana, izay novahana tombo-kase tao amin'ny hetsiky ny anjely voalohany.